

Jakin

18'gna Arantzazu'n

Ilbelta

1965

ELKARRIZKETA

Baiona-n elkarrizketa bat izan da. Euskal-literaturaren batasunerako elkarrizketa bat, ain zuzen.

Dialogoa dela bide komunikatzen gera, elkar lagundu ta elkar serbitzen dugu, eta elkarrizketatik sortu da, askotan, argia. Baita ere, elkarrizketa egia ta eramangarri batek posible egiten du elkar bizitza, baiña ez ditu noski antagonismuak eta kontraesanak deusezten. Adimen soillekin eta ideiekin ez geraldako ari, giza-pertsonekin baiño.

Ez da inorentzat berri egundo ez dela indarkeririk maite artuemanetan. Modu xuabeegoekin konpondu nai ditugu auziak eta orregatik eltzen diogu elkarrizketari. Elkarrizketa da, izan ere, zibilizazio kutsua garbien duen erakundea, ta falta zaigu. Enseiu bat egin da, alare, Baiona-n. Eta Baiona-koa, jrraipena eskatzen duen asiera bat dela pentsatu nai dut. Askotan, lenengo pausoa ez al da, ba. izaten zailena elkarrizketa baten?

Moda bedeinkatu bat bezala zertu du Paulo VI-garrena elkarrizketa. Ta bai. Gaiñera, uste dut, gure garaia-

ren seiñale bezala igaroko dela kondairara. Nundik sortu da, ordea, gurari au, "maitasunaren indar barrutiko" au? Gizakumeak bere gizatasuna, alde batetik, ta bere mugatasuna, bestetik, ulertzean etorri dela moda au esango nuke. Ara:

Leendabizi, gizonak bere dñatasunaren konzientzia artu du. Gaur, iñoiz baiño obeto, Jainkoaren seme dela konturatu da gizona, semetasun onek dakarzkian ondore guztiakin batean. Joandako gizaldetako klase-konzientzia aazturik, guztion berdintasuna onartu du.

Eta bere mugatasuna ere ulertu du gizonak. Leen, batek —nagusiak— zitekean guzia, ta beste denak "obedentzi itsuan" jarraitzen zioten atzetik. Ta olaxe gertatu ziran gertatutakoak. Ordea, Jainkoak ala naita, gizona mugatsu jaió da. Ezin ditu berak bere kontura ta bere indar soillez, jakintza-adar guztiak jakin eta konprobatu, esate baterako. Ez da alleatzen danera. Gaiñerako beste gizonengana jo bear du. Geiago oraindik: Edozeiñek, bere jakintza gienak gizarte-jakintzatik jaso ditu. Eta jakintza soziala, mundua mundu danetik gizonak lortu dituzten ezagutzen ondore ta frutua da. Au ukatzea, aurrerapen-bidea ukatzea litzake noski.

Arazoi auek, eta beste millak, egin dute gure burnean azpi-lana, eta ia konturatu, geranerako elkarrizketarako bidean abiatuak gaude. Baiña ez dezagun uste gero elkarrizketan irauñ aal izatea erreza denik!

* * *

Platon-en garaitik ari zaizkigu esaten arimak bere buruarekin duen elkarrizketa dela pentsamentua. Ta gogeta orren frutu elduak ideiak direla. Ideiak gizonari dagozkie, ez beste iñori. Eta orregatik ideieri buruzko elkarrizketa izan bear luke gurea (batez ere), JAKIN-eko orrialdeetan zear ere. Daukanari garrantzia emanik, alegia: "barreneko mamiari", "azala ta lorea" bigarren maillan utzita, arbulatu gabe. Kultura euskeratzeko auxe dela-koan, gaiñera, jokabiderik aproposenetakoa, ta egokiena (eskolarik ez dugun artean, beintzat).

J. M. T.